

Páris, Aug. 26. 1856.

Születésnapomon.

K. 513 / 640/4

És mit fölvirádozt ^{hát} Szülesszem? napja!
Negyvennegyed évem, csaknem egy fél század,
Múltam csak bűt adott, jövőm is ha azt ad,
Éltem egy kigyó mely farkát harapja,
És ten örjöm tőle,
Keserű poharából, - ittam már belőle.

Könlmezem magam, elborul hurokban,
Melyen lakom a föld, ez nem édes hazám,
Köröttem nép mely él mind idegen hazám,
Látja de nem kéri miérs hisz lakodom?

Száműzött idegen
Lévin, nem künt s ha köntös, csak hidegen.

S társ kerettim zám hún sem emlékezet!
Mint fa nem emlékszik a lehullt virágra,
Melyet vél elragado messe távolságra.
O' a hontalavok hűvebbek érznek!

Fajdalomokban élnek
Ök, s egymás között csak hűvelni beszélnek

Olthatalan vágygyal epedeznek vissza,
Mint vadmadarak' élő élő serege,
Röpülők magasán mint égnek fellege,
Ha érzik hurokukat hogy megrész tavasza,
S virgán énekelnek
Sülvő földük fele' midin usza kelnek.

De

De ön magányosan uncozgek és ültök,
Zsartlan várakozom, senki nem üdvörel,
Kellém dagadók fajtá keserűekkel,
S balaatom: éjbe jobban elmerülök,
Aóm s lyányom sora itten,
velem, elhagytam már maga is ar Istén.

Egy gyermekem van még, — de a temetőben;
Kinnereik síjára, s adták egy rózsát,
ki sámszött, amide nra'gost más nem ad
Mehoz üldözéssel ily seljer időben,
Csupa'n az ad ki kolt, —

Szinte tel'sem' napján ez egy bórétalun volt.
Sz.

A grófi vadászát.

R. 513/640/1
a

litorradalom előtt kockép: f.

Foly a hó vadászát husm két hét óta.
A sötét Bakomynak ropans erejében,
Nyolcz száz szegény paraszt udolgát így rötta
Isenül jobb czebe kapott erejében,
Ööm volt hallani mint rivalt az erdő
Dombocú érez küctök' vízhangos dalból,
Boldog volt az urrend, boldogtalan kettő.
A hajtó nép, meg a vad mely vakarva hull.
De sok mi sok! végre a pír is kifárad,
Kivált ha csak üzik semmi senki nem ad,
S a küctzaj elnémult, vele a kengesz,
S valakakba visszavonult az urdereg.

Kopak bészertetőn állt a valé mint kisénes,
Homlokán üstökéus lögött vörös zabló,
Ronggyott lepedőkint körülte lebegett
A teli bomlat vész ráznyaia szálló,
Csontka törnyai mint akasztófaak nyultak.
Rémeletes alakkal éppen a magasnak,
S ha a kardogató varjak elnémultak,
Ott cikvegett hangja a sok rézkakasnak.
Az uni vadászok e vadba tévésnek
Világával fakelyök füstölő fényének,
De hogy a soc szegény hajtó népre került,
Csörögve a talaczid a lézbe felrepült.

E hidnak két végén mi két ellenélet!
Várban ^{fon pohár cseng} a vadászok' toza,
Míg len szive, fázva s busan haza siled,
Izoban egyenár' nyomán lépve, a nép' soza,
Elmejökben kedves házépők fürgvén
Kik aggóda várják, mert ők is koplalhat,
S tekintve kunyhójuk felé nagy nyugván,
Ani házböktül hirt nem sóára halluak.

2. Csak midőn a várak íves ablakából
Nig dal, zene és üdv-lovás közt fény kigyul,
Ériadnak almiékből, s miad usza völcsező,
S balta'jokokat nyelen ösrébb ronl a kéz.

S míg a sűrű ködben néma'ra odátt halad
A pír, elbomlva léskében, kedvében,
A vár' fénytermében az uszép ar alatt
Tombolva lakudkoz arany bró' nedvében,
Ez is két kétig tart miként a vada'rat,
Ahszak a napot, virasztgarnak éjjel,
S ha közülök egyegy uszi földig ázott
Erősbe öltözött holgák hordják sejjel.
De kárpitos ágyok fölött áll egy alak,
Ösi képek azok mik így virasztanak,
Haragos szemölddel tekintve le rajok
Szégyenlve elfajult hogy így unól'jok.

S legjobban történi lánczos barogányát
Katyabóri' képe (: a vár-ur' deid-ajja),
S hideg csón+kacokkal deová'ra ő'elvé'at,
Furka ágyából ezt usza'hoz felkapja,
S döryi: "Fattya, hallod? jövök úgy miut hínél,
De veskess miut ösrél hervadt nyárfa levél,
De uszodt, thombul s képből mely örökké állt rád,
S két szem fényünetből, atá'munk, mit serél?
Mi tenik hísmiáket melyet kurant éivárat,
Kelet s nyugot ellen védtük az alkuszárnyat,
Hazaluknál sem fogzott meg selgi hasáca,
Várat ezert zakának hegyei' usová'ra.

" 55

"És te mit műveltek sem bátyai megott?
 "Szja nagyokt öleu eröteu döztölök,
 Borbul s kejbül soh sem hörpölök eleget,
 Bátor ellen helyen füss vadat öltök.
 Hallgatsz? Súly hát! avagy hívj fel bizonyágot,
 Kapkötör, híre talg a hon, s tenger beuue a nép,
 Hívd fel tanulépen az egyéi vörögöt,
 De felji apád az éi miut bíröd i föllej.
 Hallgassz meg i? Tehát én hívd fel miadent,
 Élel lényt aronkép, mikép élesselent,
 Mondja el miadentki mi ellened a vád,
 A milyen nagy bíröd oly büasesei vár vád. =

Alapjában a vár e róca megrendül,
 Császogva fönyitnak a rostelyablakot,
 Förgö keretkén a lánchid legördül,
 Soolougra jönnék be vádoló alaktól,
 Hangjok vörözö nyögés, pauze, sohaj,
 A birnak feje bele máx reddeleg,
 S égnit áll a vádlors' fején minden sálhaj,
 Kellét bözongasja felelem és hideg.

"Én vádltam őt, - kiált egy aczeltard melyet
 Két százados rosda izról izre megott, -
 Ö engem egy begül meg a hősi kardos
 Mely nekü honn s honnal dicőseget adott. =

Erre megszólalnak ~~the~~ vár ^{mely} piuczdében
 A puskák, musarak, s más vitéz fegyvesek,
 Feneéssül bírva hasonvhesetlen
 Foglyok gyandura hol ök feledve hevernek,
 S mondák: "Nemde ismeri minket? Fényünk haj-
 Bírte vádaidnak valánt vide s eke, ^{don,}
 Ragyogóat békében, villámlátat a hadban,
 Im sörba tenesett, - a hőskoronak vége;

Et
 3.

4. Éttekmmé valovott a gazdag fegyverésár,
Bonne tölts piszoly helyes kereng csak sós pohár,
Kecetmi dalbólul hangoz a magas bold
Zöl, míg mi dörögtek, karafiédre sós. =

S utána volt emel egy bedőlt kaplona,
Zöl híres bajnokok, hős hamri fervekkel,
Oltak nekünk álls ben haránt, veddassompa,
Köcsa sél' fuvála volt a zoldárénel.

"Falambul ut' sél'én arárdát építésen,
(idvud:), csak a korbáwa'ny, csungó' peler mit iud,
S csodalkozik még is, ha az hit megvesen
Uca, terevője bö' áldást'ka nem ad;
Zaraj'a feledve, feledve Istene,
Értők. áldozatos egyikérs sem seure,
A nemzet' nagy faján miat hitvány honyó' el,
Miacsk kedves nem a fa, csak a zöld levél. =

S miatha gerjedneben hűt'a volna elő
Izen maga vádud az vcsaig' címerét,
Kettős kezesével ün a hárcmas hegy jó,
Jecumékany sítját négy folyam választva sél.
"Hóp vagyok, deis vagyok? - ordít a föld' sája,
Nem általad vagyok az, karod nem művel,
Éles anyád voludé de nincs gondod zája,
Élve nem használt, csak ha miat tetem hullt el.
S kérdik a folyamok: "Mitt sél belőlüak?
Lemmit? S miat kéig, most is dulva, vovva dőlünk,
Zanyagsáigod oda, ha ájaink átvé
É' nem áldást'képen hőmpölyög keátok. =

Most hül, majd kerül a várna felelőben,
Csontait álofnója nem-csonts borzalom,
Lohra, de nem bír, s mi ajkával elleben
Zanyug meuss ég képen e'w: "Mliud zágalom! =

S öse

S öse, a bini nő: "Hívj fel bizonyágra,
 Híven tágas a hon, s benne tenget a nép,
 Embert csak kapsz, ha nem kapsz népet sorságra,
 Kivel jót sevel s éi mind védtamud fölép.
 Nem lehet, mellest hogy seuli ne sülva,
 Amnyi jogos s vagyons rád mért hagytaud volva,
 Kell hogy valakinek használtaid is legyen,
 Ma'skép végolen volva mely rád áll a négyen."

S nyenitve vidogtal büszke, sítaj unéuel:
 "Lakal nekünk evels márványból palotát,
 Utáuk naplopó szolgák feleléuel:
 "Osztályból s aranyból adva nekünk ruhát.
 "Mekünk ékkest von s dus nyugdíjat kezdelt
 A buja képhölgyek így tanuskodáuel,
 S gyávaosa londonat s társat így felelt:
 "Költési unca párja a magyar magadáuel.
 S az oroszok mondja: "Dus lettem általa."
 S a hízelgő: "Hogy volt nála nyílt arátala."
 S mondják az alkormány s hara ellenéül:
 "Ha tevéünk sákerült, kösün hejűel néli."

Szent ísen! - kémvülve sikolt a hősiereg,
 "Hajlek váldvölduel nem kinni kavukas,
 Sime usg sürnyebb mit mind e tanusereg,
 Bizonyágra nem ment, sőt jobban káthortas
 Öm vötkkel vádoluat, büvötkkel dicéuel,
 Ha magadatalat mind az egy nyabt újabb vád,
 O, mond, nekem, az ég nagy nevére kélek,
 Bírte e olyan kényagel mely nem volva hitad?
 Kriptámban feküvén, sejtén roh s gyáva vagy,
 De nem is áhundaun zomláuel ilyen vagy,
 Mian bámulol az hogy derek népem s haradim
 Nem tör sít, vagy égből nem sít le egy villám."

- 6.
- "Hát minket nem kérdez? = döög a nép' rava
 Haragosan mink züg a feltörült tenger,
 "Számlolau büneinket látca van még java,
 Minket kérdeji ha tudni valgye mink eltt ez ember. =
 " "Ö védte a hazát? = "Nem, mi védte a haza. =
 " "Az adót fizesse? = "Csak mi fizettük azt. =
 " "Vádköveket futassja? = "Nem, mindig s mindent rona. =
 " "Tisztét eljert-e? = "Csupán csak a paraszt. =
 " "Anyanyelvét hólja? = "Ha el nem feledte. =
 " "Emlékeinket ővzi? = "Már kéig elreveszt. =
 " "Szabadsgérs hevül, kedveli a jogot? = =
 "Ett magánval, amaz ellen kézet fogoss. =

"Miezt mi faradunk, álvala let ő' dus,
 Vereskönyk' csöppje kíngtarabau a gyöngy,
 Ó a született us, mi született földes,
 Mit föld tessze övé, miéne csak a gyöngy.
 Nagy öserdejében rohadtul a vön fak,
 Míg a sülö pörvölök fázik kunyhajában,
 Zárta vör mibe fülnek megbürhödött búzák
 Míg kisdediade körtte ják eh halál sápadtan,
 Állított hitőfát, de kor s tápházat nem,
 Van hőkéska ha kell, de nincs segédilem,
 Minek ápolgatna? hise van elég paraszt
 Ha ösége üldözi, anya ismét sült azt.

"Utait mi töljük, de kitékialt neki,
 Összeben számunkra egy faró: vörö bot,
 Ha tagunkat harcban seb s bennulós éri,
 Támaszkodunk mit nyujt a szabad földesbot,
 Süz vadtkánk, igaz, mák igazgybe nem vörö
 Elvöl? ő nem, de meret nincs hór' ereje,
 Sok ü lenne nyomort séggyemmel vesézni,
 S harvat nem bírná vad pörvölök sem feje.

Arta

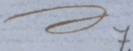

Aztán egy homlokra elég egy korona,
 S örvéből mienkre a sziv egyet fona,
 Tehetünk fejére csak egy pillanatra,
 Hadd tudná népben mi sok szenvedés lakik. =

Ezt hallva az öszi int, hófűrészi lebbennel,
 Fajt neki a parancs, tessék a kölszéklet,
 S mivel hatalmas volt mino van szellemeknek
 A vakar' bonygó homlokán oss sevegett
 A népszenvedésnek ezek kormája, -
 Mert a szenvedésnek mindeniknek van egy, -
 Svelők kin, fájdalom omolva hullt kaja
 Miat zápor, felhőből, mely villámszóva megy;
 Mit a szánandó népszáradokan álmal
 Sennvedett, ezette most miad ass urával,
 Ezzel folytatán mit ház millyő népszállott
 Azon kívüli teher miad keblein felveik ott.

Öngyos vityillóban nyovorg... Telben fázik
 Benne, s nyárbán nem nyújt esőtül sem ezert,
 Birk ha ehetnek, esik ha lomjazik,
 Mivel bot es bira't, de azt ma'sra't sevegett,
 Papoknak boldogja, ^{csalok} ~~szelők~~ martale'ka,
 Brotot rá majd hajdn, majd bős katma fog.
 Pedig miad a kezo saját urade'ka, -
 Öve miad teher miad nincs kötve jog,
 Tette, telke földön kab, ha volna karmya
 A szabadon kékelő meny fele földhálna,
 Hísen a csillagok, sulélti sugáka
^{Hint csak}
~~Az egy~~ ^{usi} ~~szelők~~ s vigaszt romm lakáka.

Van kedves családja, de beeme mi hatma?
 Ura elszábitja hajadon ledányát,
 két fia kötéllal fogva lön katma,
 Sennyi birt hű neje nem bira élni át.

Sö'

 7.

5. oss all magában mint all örszel a fa,
 - lombtalau ágain nem függ több zöld level,
 hallgat mely búraban, csak olykor jaggatva
 leng arkon által pávaszékpen a szél.
 Skendi Ismeretül: miérs is kell élnem, ~~?~~
 Ha sem föld sem család nem sajátom nédem?
 Ha nincs birtos házam, éi ning vido házám
 Sha béke é nyugalom csak sárban vár keám?

Szívet nyomva éri sötét keserűekkel,
 De főképben feje lóbug, majd meggasztan,
 Mléta kormot, a népét tetse fel
 Öse ka, rönnyü nagy la'ugos érez abban,
 Gyütrödik, kiálódik selyem puha ágyán,
 Sokolnak kemecve zűrhatatlan túraít,
 S durradró inelle csarneu kirakadva
 Kessejstere miás vad orsola' fülöndit,
 S ébred, - s látja fején hogy a zűzkorona
 Ma'mora csak borenak s dörsölésnek volna,
 "Hali' Ismeret, - sohajt, - his ez csak álomkép!!
 Hogy van, almodott, - ó! nem almodik a nép."

∴

Ma'snap öse' kipe't lom-tárba hányatta
 "Békén, mond, nem lehet alusni alatta. =

sz. b.